

**Vademecum Sive Praxis Opera Quotidiana Aliaque ritè
peragendi, & per ea salutem & perfectionem propriam, ac
proximi, instituto Societatis Jesu conformem assequendi**

De crebrâ per diem mentis in Deum elevatione ex omnibus, quæ per
sensus attinguntur, animæque potentiis se objiciunt

Limpens, Ferdinand

Coloniæ Agrippinæ, 1744

Quarto, Ostenditur inter omnes Christianorum jectas seu divisiones
unicam veram ac salvificam fidem esse in Ecclesia Romano Catholica.

Nutzungsbedingungen

[urn:nbn:de:hbz:466:1-54773](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-54773)

gioni contradicunt : hinc modò examinandum, an non homo ingenuus, prudens, salutis suæ æternæ amans, seposito omni sinistro affectu, duritiâ cordis, ac imprudenti præoccupatione consideratis impartiali animo considerandis deprehensus sit, quod præ cæteris sectis omnibus eorum, qui Christiani vocantur, sola & unica Romana Catholica religio multò credibilior digniorque assensu prudente ei appareat. Fides est utique donum Dei, & verbum Dei revelatum debet simul credendos separatim articulos nobis exponere; ut jam tum supra præmonui, sed modò agitur de motivis credibilitatis, ex quibus per rationem erui potest. Quænam religio præ aliis veros à Deo revelatos nobis fidei articulos credendos proponat, qui ex sincero animam suam salvandi ac Deo placendi studio examen illud ingreditur, ei utique præterea suadendum est, ut Dei lumen & gratiam in bono contra omnem respectum humanum, ac metum perdendi temporalia confortantem humiliter ac jugiter exposcat.

Quartò. Ostenditur inter omnes Christianorum sectas seu divisiones unicam veram ac salvificam fidem esse in Ecclesia Romano Catholica.

DEmonstrari hoc potest tum ex generalibus credibilitatis motivis (quæ dum Gentilismum, Atheismum, Sincretismum, Judaismum, Mahometismum funditùs evertunt, sectas quoque Ecclesiæ Romano Catholicæ oppositas

positas in Christianismo subvertunt) tum ex peculiaribus ulterius motivis, adeoque vera fides duplicis generis argumentis stabilitur.

Primi generis argumenta sunt sequentia, *immo* petitur ex puritate & sanctitate doctrinae Ecclesiae Romano Catholicae, quae in omnibus punctis & rationi vel maxime consentanea est; & ad eximiam sanctitatem ob despectum terrenorum, & solam aeternorum bonorum consecrationem homines ita disposuit, & adhuc actu disponit, ut homines innumeri utriusque sexus, in omni statu aetate conditione, Principes, nobiles, ignobiles, omni sapientiam praediti, doctrinam ac scientiis exculsi, omnibus voluptatibus, honoribus, divitiis contemptis ac proculcatis, soli virtuti, perfectionique & divinae Majestatis cultui se totos consecrarent. Non potest autem arbor mala tam bonos fructus facere, & teste Christo veritas doctrinae ex fructibus dignosci debet. Quomodo huic Ecclesiae comparari potest secta vel gentilium sive alia? quae non consilia tantum Evangelica eliminat, sed & ipsa praecipua Dei servata impossibilia esse asserit, negat bona opera ad salutem necessaria esse, solamque fidem aut fiduciam v. g. in Christi meritis sufficere mordicus contendit. An hoc est viam ad sanctitatem sternere, & non potius ad quavis scelera? & quomodo Christus sive Deus ipse, qui humanam ideo naturam assumpsit, ut visibili exemplo virtutem & sanctitatem homines doceret, talium sectarum autor ac propagator esse potest?

2dum argumentum petitur ex admirabili Christianæ religionis propagatione, & ejusdem usque modo per tot sæcula stupenda adeo perseverantia, ut vel inde tantum dignosci debeat; quod vera religio, de qua Christus dixit; quod portæ inferi nunquam contra eam prævaliturae sint, alia esse non possit, quam Romano Catholica. Considera igitur *primò*, quomodo religio hæc, licet multa doceat supra omnem captum adeoque creditu difficilia: & præcepta contineat non pauca sensualitati & vitiosæ hominum inclinationi valdè adversantia (qualia non sunt, quæ sceleribus fræna laxant sub prætextu solam fidem sufficere) nihilominus nullâ armorum vi, nullis persuasibilibus humanæ sapientiæ verbis, nullâ temporalis alicujus commodi spe vel promissione, sed solâ expectatione futurorum per paucos ignobiles, & in speciem simplices homines in omni patientia & mansuetudine persuasa sit mortalibus, & ita breve intra tempus propagata, ut & armatâ Tyrannorum potentissimorumque Regum ac Imperatorum sævitiâ frustra obistente, & eorum, qui mundi hujus sapientes habiti sunt, astutiâ nequidquam oblucente, orbem ferè totum repletet non ferro domitum, sed ligno ut acutè Augustinus arguit; & Christus crucifixus Judæis quidem scandalum, gentibus autem teste Apostolo stultitia prædicatus, ab omnibus ferè gentibus adoraretur. V. August. lib. de vera relig. hoc argumentum egregiè deducentem, interim hic reflectere juvat; quod sicut Gen-
tilis-

tilismus, Mahometismus, Lutheranismus, Calvinismus non tali patientiâ & mansuetudine, sed ferro, rebellione, armis, & innumero profuso sanguine propagatus fuit, ita & ultimis sæculis v. g. ab Indiarum Apostolo S. Francisco Xaverio aliisque innumeris viris Apostolicis religio Romano-Catholica apud Gentiles, Paganos, Hæreticos eadem patientiâ & mansuetudine propagata sit, & milliones hominum ad veræ Ecclesiæ gremium adducti sint. Non potest autem esse, quod illa religio solidis non sit suffulta motivis ac fundamentis, quæ eodem modo sicut cepit, ita adhuc propagatur. Considera *secundo*, quod non minus ex talis religionis perseverantiâ, quam ejus propagatione luceat: eam non posse non autorem habere Deum, nam licet ex una parte, ut jam dictum continet ram multa & creditu & observatu difficilia, & ex altera parte non tantum à Gentilibus, Judæis, Paganis, Saracenis exagitata sit, sed & ob Arianos, Nestorianos, Monathelitas, aliosque innumeros, qui ab ejus se gremio separarunt, & Principes, Reges, Imperatores erroribus suis infecerunt principiis, potentissimos habuerit hostes, qui ferro & igne jam à tot sæculis eam persecuti sunt, & ad nostra usque tempora persequuntur. Nihilominus ea tamen integra semper permanet, & in persecutionibus ipsis numero & merito aucta est & augetur, ita ut ipse etiam Martyrum sanguis tam in terris Gentilium & Paganorum, quam Hæreticorum factus esse videatur semen Catholicorum.

3tium Argumentum petitur 1mò. Ex præcipuorum post Christum ac Apostolos Sanctorum Patrum Ecclesiæque Doctorum autoritate. *2dò.* Ex incredibili innumerorum omni ævo Martyrum constantiâ ac fortitudine. *3tîd.* Ex ipsa mirabili, quam veri Christi cultores videntibus & agnoscentibus Ethnicis in dæmones exercuerunt, potestate, quæ sicut olim Arianis, ita & Luthero volenti Dæmonem expellere non successit. Quanquam & hoc inficiandum non sit; quòd Catholici Præsules diligenter & sedulò invigilare debeant iis, qui prætendunt se exorcismis suis Dæmones cogere ad deserendos, quorum corpora obsederunt homines, ne per indoctum, vel etiam lucri aut famæ avidum hominem superstitionibus simplices fideles imbuantur, & protestantibus materia cavillandi suppeditetur. *4tò.* Ex innumeris miraculis in confirmationem religionis nostræ patratis, quæ omnia in oculis plurimorum per homines integerrimæ vitæ perpetrata, & ad Dei cognitionem ac gloriam, honestatem morum, & ad diaboli regni destructionem contribuentia, à Deo tantùm & non à Dæmone potuerunt provenire. Qui aliàs coram Pharaone in Ægypto per Magos, Romæ per Simonem Magum coram Nerone, & alibi ad superstitionis aut hæreseos errores hominibus instillandos non vera miracula, sed mira in oculis hominum effecit, & hinc illi, ad quos attinet, utique ex fundo examinare debent, an vera sint, quæ simplicibus sæpè apparent, miracula. Cæterùm sicut
teste

teste S. Petro Apostolo per vera miracula ostendere quis debet se à Deo missum. Ità Lutherò, Calvino, aliisque id vel ex eo maximè necessarium erat, cum se missos à Deo jactarent ad totam doctrinam veterem tot Martyrum sanguine, tot SS. PP. & Generalium Conciliorum testimoniis confirmatam subvertendam. Demum ex Angelico Doctore l. 1. contra Gentes & Augustino l. 22. de Civit. Dei cap. V. Hoc unum adhuc adjunxisse dilemma juvat pro stabilienda Catholicæ religionis veritate; vel veris miraculis ostendit Deus eam esse religionem veram, & sic quilibet ratione utens convictus est eam esse veram, vel sine miraculis simplici prædicatione in omni patientia & doctrina homines ab educatione Barbari, à natura ad terrena propensi, aut etiam à variis scientiis inflati inducti sunt, ad credendum tam ardua, operandum tam difficilia, sperandum tam alta & inconceptibilia, & hoc ipsum omnibus signis mirabilius, & præ omnibus miraculis maximum esset, quod provenire non posset nisi à Deo per hoc ipsum veritatem religionis suæ, quam ut Messias & Mediator Deum inter & humanum genus instituit, confirmante. Sicut jam ex his tribus argumentis sequitur, Christi Ecclesiam habere manifesta credibilitatis signa præ Gentilibus, Mahometanis, Judæis, &c. ità & religionem Christi Romano-Catholicam eadem habere præ veteribus & nostri temporis Hæreticis. Sed modo ad ulteriora, & respectu horum magis peculiarium descendamus motiva.

*Hujus ergo 2di generis argumenta petuntur primo ex multitudine infinita Catholicorum, adeò, ut quòd August. Manichæis, quos deseruerat lib. de utilit. credendi, olim objecerat. Idem Romano Catholicus cuius nostrorum temporum sectæ oppositæ jure objicere valeat. Nullis me video credidisse, nisi popularum atque gentium confirmata opinioni ac fame admodum celeberrime. Vos autem (respectivè ad Catholicos in orbe toto) Et tam pauci, Et tam turbulenti, Et tam novi, nemini dubium est, quin nihil dignum autoritate præferatis. Quod sanè Lutheranis & Calvinistis verè exprobrari potest, nam & Schismatici & Hæretici, Græci ac Orientales populi in materiis præcipuis de Eucharistia, Ordinatione, Consecratione Episcoporum ac Sacerdotum, de bonis operibus, cultu Sanctorum, &c. cum Catholicis tenent non cum ipsis, & ipsi in Germaniâ, Angliâ, Daniâ, Sueciâ, Poloniâ, qui se Lutheranos aut Reformatos vocant, ità denuò in sectas sibi invicem contradicentes subdivisi sunt; ut quælibet ità subdivisa respectu sectarum omnium sibi contrariarum, & multò magis Ecclesiæ Romano-Catholicæ per orbem totum diffusæ reverà exigua sit, nec Catholicismi nomen sibi arrogare possit. Et hoc aliter evenire non potest, cum homines isti tot in materia religionis decisores, quot vel Principes credenda præcipientes, vel Ministellos in autoritate constitutos, vel novaprudentes habent, ut ab annis non multis in aliquot ditionibus *Jung-Lutherisch* contra *Alt-Lutherisch**

Lutherisch insurgere videamus; & Lutherus jam tum suo tempore conquestus est nova sectarum monstra indies exurgere. Quid si quod ipsa Augustana Confessio ab ipsis ejus Architectis multoties immutata sit, & Lutherus in sola de Eucharistia quæstione sibi sæpiùs contradixerit, & hinc non sine causa veræque fidei nota teste August. *ista Ecclesia* [Romano-Catholica] sola obtinuit, ut, cum omnes Hæretici se Catholicos dici velint, querenti tamen peregrino alicui, ubi ad Catholicam conveniatur, nullus Hæreticorum basilicam suam audeat ostendere. Ista ergo tot & tanta Christiani nominis carissima vincula rectè hominem credentem tenent in Catholica Ecclesia. Verum id adhuc esse expertus sum in itinere per septentrionales ditiones, imò & vidi protestantes varios Catholicorum Sacerdotum concionibus frequentes interesse, eò quòd utile saltem documentum aliquod de studio virtutum, & fugâ vitiorum ex iis haurirent. Cum proprii illorum Prædicatii convitiis ratione doctrinæ diversæ se invicem ex ambone proscinderent, imò & ex hoc numerus cujuslibet sectæ sive Lutheranæ sive Calvinisticæ indies imminuitur, quod sapientiores & magis emunctæ naris, notantestam multa indigna, aut sibi contradicentia, in sectarum istarum autoribus contineri; iis ut hominibus vitiis ac erroribus implicitis auctoritatem, quam prætendebant, in articulis fidei decidendis denegent; & solum sibi Dei verbum sufficere asserant, certosque tantùm fidei articulos, ut à multis se contradictionibus expediant,

diant, admittant, cæteris ad scholas amandatis
controversiis. Sed præterquam, quod vera
Christianorum religio dare non possit liberam
per incerta opinionum vagandi licentiam; hæc
ipsa, quam allegant Scriptura, accedente ma-
ximè spiritu cujuslibet privato iterum hos ipsos
inter se dividit, & ad paucorum idem in omnibus
prorsus fidei punctis sentientium numerum re-
digit, & quid pronius est? quàm ut semel de-
structâ genuinâ fidei regulâ, vi cujus credenda
à non credendis unicè infallibiliter separari pos-
sunt, quilibet velut naufragium passus, ad an-
tiquam redire Ecclesiam renuens, tabulas quas-
cunque, hoc est intellectos juxta suum pro-
prium critirium S. Script. textus ad se tuendum
arripiat; atque inde eruitur alterum manife-
stum credibilitatis signum pro fidei Catholicæ
veritate; quod 2dò petitur ex certâ credendo-
rum regula, vi cujus quilibet ad veram fidem
aspirans ad eam debet posse devenire. Hæc
Scriptura sola non potest esse, tum quia etiam
quoad illa, quæ ab ipsis protestantibus de fide
esse creduntur, obscura est, ut vide infra fu-
sius, ubi ex professo agitur de Script. S. & nec
Lutheranus, nec Calvinista ex ea sola convince-
re poterit Arianum & alios Hæreticos, qui vel
Christo, vel Spiritui sancto divinitatem dene-
gant. Cùm textus pro & contra ex ea adduci
possint, tum quia omnia, quæ Lutherani vel
alii sectarii tanquam à Christo præcepta obser-
vant, ex sola Scriptura erui non possunt, v. g.
de die Dominico loco Sabbathini celebrando.

C

Item

Item quòd sola & vera forma baptismi sit *Ego te baptizo in nomine Patris, &c.* Act. 15. Siquidem Petrus dixit: *Baptizetur unusquisque vestrum in nomine IESU*, & sic Samaritani dicuntur baptizati à Philippo. Item quot sint Sacramenta à Christo instituta, an immersio sit de essentia baptismi, & quòd modò liceat nobis comedere sanguinem volatilium, & suffocata in lege naturæ Mosayca, imò & in lege Evang. Act. 15. prohibita, æquè ac fornicationem, ubi & notari merentur hæc verba: *Misimus Judam & Silam, qui & ipsi vobis verbis referent eadem.* Sic ergo primum Apostolorum Concilium non tantum Epistolæ à se conscriptæ, sed & verbis seu traditioni fidem adhiberi volebat, idem inculcat Apostolus 2. Thessalonic. 2. *State & tenete traditiones, quas didicistis sive per epistolam nostram, sive per sermonem.*

Sed nec verbum scriptum cum tradito potest esse adæquata regula fidei, nec cum hoc spiritus privatus, quem pro se citant sectarii, qui tamen & quoad credenda, & quoad observanda sibi contradicunt. Equidem de Spiritu S. dixit Christus Joan. 14. *Ille vos docebit omnia, & suggeret vobis omnia*, & Joan. 16. *Docebit vos omnem veritatem.* Sed spiritus ille privatus non est Spiritus Sanctus, qui sibi contradicere non potest, sed Spiritus S. est, qui assistit Ecclesiæ universali; ut nec fallat, nec falli possit in rebus fidei. Sicut Is. 59. prædixit Deus: *Cum venerit Sion Redemptor (verus promissus Messias) Spiritus meus, qui est in te (cætu fidelium)*

delium) & verba mea qua posui in ore tuo, non recedent de ore tuo, & de ore feminis tui, & de ore NB feminis feminis tui (per os ad os fit traditio per succedentes Christi Vicarios) dicit Dominus amodo, & usque in sempiternum. Et hinc Christus statuens Petrum Ecclesie suae petram, contra quam portae inferi praevaliturae non essent, & dans ei aliisque Apostolis solvendi ac ligandi potestatem, dixit Apostolis ac Discipulis suis: qui Ecclesiae tunc adhuc numero non adeo amplae praeerant, qui vos audit, me audit, Luc. 10. & Matth. 18. Si quis Ecclesiam non audierit, sit tibi sicut Ethnicus & Publicanus. Et Aggaei 2. Hec dicit Dominus Deus exercituum, interroga Sacerdotes legem. Et Eccl. 12. dicit expressè Deus: Qua per Magistrorum consilium data sunt à Pastore NB. uno, his amplius fili mi ne requiras. Et cum sine Ecclesiae auctoritate constare non possit de principio fidei, scilicet quodnam verè sit verbum Dei scriptum aut traditum, nam Evangelio non crederem, nisi me Ecclesia moveret auctoritas, ait August. quomodo sine ea inter tot sibi invicem contradicentes sectas, & Scripturam pro se citantes potest homo salutem suam in vera fide quaerens habere regulam aliquam, cui se conformando ad fidem veram deveniat? hinc August. in Ps. 57. Diversa haereses diversa schismata personant, linguae multa contradicunt veraci doctrine, tu curre ad tabernaculum Dei, Ecclesiam Catholicam tene, à regula veritatis noli discedere, & protegèris in tabernaculo à contradictione linguarum. Et hic fuit

fuit perpetuus usus & consuetudo Ecclesiæ à primo sui exordio usque huc, ut quoties novæ circa fidem & religionem exortæ sunt controversiæ, Ecclesiæ iudicio in concilio legitimo congregatæ, definitæ fuerint, & qui apertis ejusmodi definitionibus acquiescere volebant, hoc ipso in Hæreticorum numero habebantur, sic dum ab initio controversia exorta erat, an circumcisio & veteris legis cæremoniæ à Gentilibus ad Christum conversis observandæ essent, idque ex Script. præcisè dirimi non posset. Non dixerunt Apostoli visum est Scripturæ & nobis; *sed visum est Spiritui Sancto* (cujus assistentiam perpetuam nobis Christus promisit) & nobis. Sic eodem afflante spiritu in 2do sæculo decisa est quæstio de Paschate celebrando, & contrarius *quartodecimanorum* error condemnatus. In 3tio sæculo sic Novitiani & Anabaptistæ. In 4to Ariani & Macedoniani. In 5to Nestoriani & Pelagiani, in sequentibus sæculis Hæretici alii in conciliis œcumenicis; sicut in ultimo Conc. generali Tridentino Calvinistæ & Lutherani condemnati sunt, ubi & notari meretur, nullos errores circa certos fidei ac morum articulos à nostri temporis Hæreticis allatos esse, qui jam tum in prioribus conciliis non fuerint ab Ecclesia condemnati, ut examinanti patebit.

3tio. Motivum credibilitatis evidens pro Ecclesia Romano-Catholica est *unitas* constans ac perpetua in eadem doctrina, quam quatuor prima Concilia Ecclesiæ tradiderunt, successio perpetua summorum in sede Petri Pontificum demum

demum potestas clavium, & quod inter Lutheranos, Calvinistas, &c. veri Sacerdotes non sint, quæ & alia pro Ecclesia Romano-Catholica militantia, ne hic nimius sim, in seqq. §. §. prout ratione materiæ substratæ erit occasio, peculiaribus subseccionibus prosequar, & cum in subseccione hac prima de cultu-latriæ sive soli ac uni Deo debito egerim, in §. autem præcedente non tantum de Deo, sed cælitibus quoque actum sit ratione piarum ex rebus occurrentibus elevationum mentis, subnectere quoque oportet ea, quæ ratione cultûs Deiparæ, Angelorum & Sanctorum, sive cultus Dulix ac Hyperdulix nobis cum Hæreticis controversa sunt. Frustra hi rident distinctionem à Majoribus acceptam inter cultum latriæ, hyperdulix, dulix. Græca vox *latria* includit *supremum servitium & honorem*, vox *dulia* simpliciter *servitium*, *hyperdulia* denotat *cultum ac honorem majori apud Deum scilicet Deipara debitum*. Nec hic de vocibus altercandum, sed videndum, in quo sensu sumantur à Catholicis.

De Cultu Deipara.

E Am Ecclesia veneratur ut Dei matrem *cultu hyperdulia*; cum ipsa ratio dicat Dei matrem cæli ac terræ, Angelorum & hominum Reginam præ cæteris puris creaturis omnibus colendam esse. Si enim Salomon Regesque terreni honorari volunt matres suas, & Deus honorari velit præ cæteris eam, quam ipse præ